

Sygn. akt VIII U 1767/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2019 r. w Gliwicach

sprawy E. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury H. G.

na skutek odwołania H. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 22 lipca 2016 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje E. G. prawo do niezrealizowanego świadczenia po H. G. w postaci prawa do przeliczenia emerytury H. G. na podstawie artykułu 110a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od 1 lipca 2016 roku.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 1767/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 22 lipca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu H. G. ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie spełnia warunków tego przepisu, gdyż nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru na podstawie 20 lat kalendarzowych, w których ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu, był niższy niż 250%.

Ubezpieczony wniósł odwołanie, domagając się zmiany zaskarżonej decyzji i przeliczenia świadczenia. Podnosił, iż nie jest jego winą, że pełny wykaz wynagrodzeń z początkowych lat pracy w kopalni zaginął.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Ubezpieczony zmarł 27 września 2016 r.

Postanowieniem z 6 października 2016 r. (VIII U 1767/17) Sąd zawiesił postępowanie na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. w związku ze śmiercią odwołującego.

Pismem z 22 sierpnia 2017 r. E. G. – żona zmarłego H. G. – złożyła wniosek o podjęcie zawieszono postępowania wskazując, iż zamierza wstąpić do sprawy jako następca prawny H. G.. Jednocześnie oświadczyła, iż pobiera po zmarłym mężu rentę rodzinną.

Postanowieniem z 7 października 2017 r. Sąd podjął zawieszono postępowanie z udziałem E. G. – następcy prawnym ubezpieczonego H. G..

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony H. G. urodził się (...)

Decyzją z 10 maja 1989 r. przyznano ubezpieczonemu emeryturę górniczą od 1 października 1988 r. Wysokość emerytury obliczono na podstawie zarobków z 12 miesięcy, tj. od lutego 1988 r. do stycznia 1989 r., a następnie z czterech kwartałów – od III kwartału 1989 r. do II kwartału 1990 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 302,43% i zgodnie z przepisami został ograniczony do 250%.

Ubezpieczony po nabyciu prawa do emerytury kontynuował zatrudnienie w KWK (...) w Z. do 27 grudnia 1990 r.

W dniu 19 lipca 2016 r. ubezpieczony wniósł o przeliczenie emerytury na podstawie art. 110a ustawy emerytalno – rentowej. Do wniosku załączył zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu na drukach Rp-7 wystawione 18 lipca 2016 r. przez Spółkę (...) S.A. w B. za okresy zatrudnienia w latach 1965 – 1976 (na podstawie angaży) oraz 1977 – 1990 (na podstawie kartotek wynagrodzeń).

Zaskarżoną decyzją z 22 lipca 2016 r. ZUS Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Obliczony przez organ rentowy z 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wyniósł 230,41%. Za lata 1965 – 1976 organ rentowy przyjął wynagrodzenia minimalne z uwagi na brak dokumentów potwierdzających wysokość wynagrodzeń za ten okres.

Ubezpieczony zmarł (...).

Sąd ustalił, iż w okresie od 1 lipca 1960 r. do 27 grudnia 1990 r. ubezpieczony był zatrudniony w KWK (...) w Z.. W tym czasie zajmował następujące stanowiska:

- robotnika powierzchniowego – od 1 lipca 1960 r. do 11 lipca 1960 r.;
- robotnika niewykwalifikowanego pod ziemią – od 12 lipca 1960 r. do 15 kwietnia 1963 r.;
- górnika pod ziemią – od 16 kwietnia 1963 r. do 30 listopada 1964 r.;
- cieśli pod ziemią – od 1 grudnia 1964 r. do 31 lipca 1965 r.;
- nadgórnika oddziału wydobywczego pod ziemią – od 1 sierpnia 1965 r. do 31 grudnia 1968 r.;
- sztygara zmianowego oddziału wydobywczego o dużej koncentracji wydobywczej pod ziemią – od 1 stycznia 1969 r. do 31 maja 1972 r.;

- oddziałowego sztygara zmianowego oddziału wydobywczego o dużej koncentracji wydobywczej pod ziemią – od 1 stycznia 1973 r. do 31 stycznia 1974 r.;
- sztygara zmianowego oddziału wydobywczego pod ziemią – od 1 lutego 1974 r. do 21 listopada 1981 r.;
- dyspozytora metanometrii pod ziemią – od 6 lutego 1985 r. do 30 kwietnia 1987 r.;
- dyspozytora ruchu pod ziemią – od 1 maja 1987 r. do 30 czerwca 1990 r.;
- sztygara zmianowego oddziału wydobywczego pod ziemią – od 1 lipca 1990 r. do 27 grudnia 1990 r.

H. G. ożenił się (...)

W latach 1960 – 1976 ubezpieczony pracował na 3 zmiany oraz przez 3 niedziele w każdym miesiącu.

Na podstawie opinii biegłego z zakresu rent i emerytur Z. T. z 12 października 2018 r. (k.40-76) Sąd ustalił, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury ubezpieczonego z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu przekracza 250%.

Biegły Z. T. odtworzył miesięczne kwoty wynagrodzeń ubezpieczonego stanowiące podstawę wymiaru świadczenia za lata 1960 – 1976. Biegły w wyliczonych wynagrodzeniach ujął jedynie pewne składniki wynagrodzenia, czyli takie, które bezwzględnie przysługiwały ubezpieczonemu, biorąc pod uwagę akta osobowe, akta rentowe oraz przepisy branżowe, tj. Kartę Górnika i deputat węglowy. Dodatkowo – zgodnie z zaleceniem Sądu – uwzględnił dodatki za pracę na II i III zmianie oraz przez 3 niedziele w miesiącu.

Do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury zgodnie z art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z FUS w najkorzystniejszej wersji, tj. z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym z uwzględnieniem części zarobków przypadających po przyznaniu świadczenia, biegły Z. T. ujął najlepsze 20 lat z całego okresu zatrudnienia, tj. 1966-1969, 1972-1981, 1985-1990, a jako okres po przyznaniu świadczenia uwzględniono zarobki z okresu 1990-1991. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru obliczony przez biegłego Z. T. wyniósł 269,05%.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta organu rentowego, akta osobowe ubezpieczonego z KWK (...) oraz opinię biegłego ds. emerytur i rent Z. T. z 12 października 2018 r. (k.40-76).

Sąd ocenił zebrany materiał dowodowy jako kompletny i spójny, a poprzez to mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie.

Odwołująca nie kwestionowała opinii biegłego.

Organ rentowy w piśmie doręczonym tut. Sądowi w dniu 4 stycznia 2019 r. wniósł zastrzeżenia do opinii biegłego Z. T.. ZUS Oddział w Z. kwestionował uwzględnienie w wyliczeniach dodatku za pracę na II i III zmianie oraz przez 3 niedziele w każdym miesiącu wskazując, że okoliczności te nie wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego, a ponadto żaden przepis nie gwarantował górnikom ani pracownikom innych branż pracy w niedziele. Organ rentowy wskazywał również na błędy rachunkowe w opinii podając, że przy ustalaniu kwot wynagrodzenia biegły za okres od 1 stycznia 1969 r. do 31 maja 1972 r. przyjął wynagrodzenie wynoszące 2300 zł, zamiast 2650 zł, wobec czego niewłaściwie ustalone zostały przyjęte dodatki, a w konsekwencji wskaźnik wysokości podstawy wymiaru. Organ rentowy zaznaczył, że po skorygowaniu kwot wynagrodzenia za ww. okres maksymalny wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 lat kalendarzowych, tj. 1966, 1969-1990, wynosi 271,99%.

Sąd nie uwzględnił zastrzeżeń w zakresie przyjętych przez biegłego dodatków, albowiem powszechnie wiadomym jest, że górnicy w latach 60-tych i 70-tych pracowali w systemie 3#zmianowym oraz w niedziele.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 ze zm.) wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15 (podstawa wymiaru składek), z uwzględnieniem art. 110 ust. 3 (wyższy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru), jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

H. G. spełniał przesłanki zawarte w art. 110a ust. 1 ustawy emerytalnej.

Należy zwrócić uwagę, że organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję na podstawie przedłożonego przez ubezpieczonego dowodu, tj. druku Rp-7 za lata 1977-1990. Z uwagi na brak zarobków za wcześniejsze lata – Rp-7 za lata 1965-1976 było wystawione jedynie na podstawie angaży – organ rentowy przyjął minimalne wynagrodzenie za pracę – zgodnie z art. 15 ust. 2a ustawy emerytalnej. W przypadku ubezpieczonego należało obliczyć wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z okresu dowolnie wybranych 20 lat zatrudnienia pracowniczego poprzedzających rok, w którym zgłoszono wniosek o przeliczenie świadczenia w trybie art. 110a ustawy emerytalnej, z tym że część okresu musiała przypadać po nabyciu prawa do emerytury.

Ubezpieczony mógł w postępowaniu przed organem rentowym wykazać wysokość swoich zarobków za okres przed 1978 rokiem, czego nie uczynił. Ostatecznie jednak, obliczony przez biegłego Z. T. w toku postępowania sądowego – w tym na podstawie dokumentacji osobowej ubezpieczonego – wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu zatrudnienia i przypadających w części po przyznaniu emerytury, tj. 1966-1969, 1972-1981, 1985-1990, przekroczył 250%.

Należy również podkreślić, że organ rentowy w piśmie doręczonym tut. Sądowi w dniu 4 stycznia 2019 r. dokonał korekty opinii pod względem rachunkowym i wskazał, że maksymalny wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 lat kalendarzowych, tj. 1966, 1969-1990, wynosi 271,99%.

Sąd wskazuje, że ubezpieczony zmarł w toku postępowania sądowego.

Zgodnie z art. 136 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia określone ustawą, świadczenia należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi, dzieciom, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku – małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku - innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała ta osoba.

Osoby wymienione w ust. 1 mają prawo do udziału w dalszym prowadzeniu postępowania o świadczenia, nieukończonego wskutek śmierci osoby, która o te świadczenia wystąpiła (ust. 2).

Skoro zostały spełnione przesłanki, o których mowa w art. 110a ust. 1 ustawy emerytalnej, to na podstawie tego przepisu i art. 136 ust. 1 ustawy emerytalnej oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. należało uwzględnić odwołanie E. G., która wstąpiła do postępowania jako następcą prawny odwołującego, i przyznać E. G. prawo do niezrealizowanego świadczenia po H. G. w postaci prawa do przeliczenia emerytury H. G. na podstawie artykułu 110a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od 1 lipca 2016 r.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek